

c. Efter forslaget til § 14 får ugifte fædre, der ikke har del i forældremyndigheden gennem en aftale med moderen, større mulighed for at få overført forældremyndigheden til sig. Efter den gældende myndighedslovs § 28, stk. 2, kan forældremyndigheden over et barn uden for ægteskab ved dom tillægges faderen, såfremt det findes påkrævet under særligt hensyn til barnets tarv. Ved afgørelsen skal navnlig lægges vægt på faderens hidtidige forbindelse med barnet. Det foreslås, at dette kriterium lempes, således at retten kan overføre forældremyndigheden fra moderen til faderen alene, hvis ændringen er bedst for barnet. Ved afgørelsen tages hensyn til faderens hidtidige forbindelse med barnet.

Arbejdsgruppen havde i betækningsudkastet til § 14 foreslået, at en ugift fader, der ikke har indgået aftale om fælles forældremyndighed med barnets moder, skal kunne få forældremyndigheden overført til sig alene, hvis dette er bedst for barnet. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til faderens hidtidige forbindelse med barnet. I bemærkningerne til udkastet har arbejdsgruppen anført, at faderen under en sådan sag skal sandsynliggøre, at en overførelse af forældremyndigheden til ham alene vil være bedst for barnet. Kan han ikke det, vil moderen blive frifundet for hans påstand. Reglen betyder også, at moderen som hovedregel vil bevare forældremyndigheden alene, hvis forældrene er lige egnede til at have forældremyndigheden. Der henvises til betænkningen s. 85.

Advokatrådet og præsidenten for vestre landsret har i deres udtalelser over betænkningen kritiseret, at kriteriet for overførelse er for vidtgående, idet det vanskeligt ud af den foreslåede lovtekst kan ses, at betingelsen for at kunne overføre forældremyndigheden fra moderen til faderen er, at faderen skal være bedre egnet end moderen. Lovteksten stiller således den ugifte fader en mulighed for overførelse af forældremyndigheden i udsigt, der ikke svarer til betingelserne i motiverne, og bestemmelsen kan derfor i den foreslåede udgave virke processkabende.

Justitsministeriet finder, at det ud fra lovteksten bør kunne ses, at det er en betingelse for overførelse af forældremyndigheden, at faderen kan godtgøre, at en ændring af forældremyndigheden er bedst for barnet. Det foreslås derfor, at kriteriet udformes således, at retten kan overføre forældremyndigheden fra moderen til faderen alene, hvis ændringen er bedst for barnet. Ved afgørelsen tages hensyn til faderens hidtidige forbindelse med barnet. Heraf følger, at det i almindelighed vil være en forudsætning for overførelse, at faderen

gennem længere tid har boet sammen med barnet eller på anden måde haft nær og hyppig kontakt med barnet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget til § 14.

d. Forslaget til §§ 23 og 24 er udformet således, at det i selve lovteksten er præciseret, at det primære formål med samværsretten er, at barnet kan bevare kontakten med begge forældre. Der gives endvidere alle forældre ret til samvær direkte efter loven, således at de særlige betingelser for ugifte fædres ret til samkvem med deres børn ophæves.

Forslaget svarer til arbejdsgruppens udkast til §§ 23-24. Der henvises til betænkningen s. 42-46.

I den folketingsbeslutning, som ligger til grund for lovforslaget, og i bemærkningerne til beslutningsforslaget var det anført, at man ønsker en udvidelse af samværsretten i forhold til den gældende samkvemspraksis.

Efter den gældende myndighedslovs § 27, stk. 3, træffer statsamtet efter begæring bestemmelse om omfanget og udøvelsen af samkvemsretten. Samkvemsrettens omfang er således ikke lovreguleret, men fastsættes administrativt af statsamtet. Arbejdsgruppen har i betænkningen s. 124-125 drøftet, hvorvidt der i selve lovteksten skal indføres en definition af, hvad samværsretten i almindelighed bør fastsættes til. Arbejdsgruppen afstod fra at foreslå en sådan bestemmelse indført, idet ulemperne efter arbejdsgruppens opfattelse ville være større end fordelene ved en sådan bestemmelse. Justitsministeriet har opfattet folketingsbeslutningen således, at man er enig i, at omfanget af samværsretten ikke bør lovreguleres, men fastsættes administrativt efter et individuelt skøn i hvert enkelt tilfælde.

I betænkningen s. 42-46 og 119-130 er det anført, at arbejdsgruppen er bekendt med, at statsamtene og familieretsdirektoratet i stigende grad har foretaget en mere individuel bedømmelse af spørgsmålet om samværsrettens omfang. Arbejdsgruppen tilsluttede sig denne udvikling og udtalte støtte til de nuværende tendenser i praksis henimod en udvidet og mere individuelt udformet samværsret.

Siden betænkningens afgivelse i sommeren 1983 har udviklingen henimod en styrkelse af samværsretten været fortsat. Det er således justitsministeriets indtryk, at samværsret som oftest nu fastsættes til hver anden eller hver tredje week-end, medmindre der er særlige omstændigheder, der taler imod et så hyppigt samvær. Det kan f.eks. være transportproblemer på grund af afstanden mellem forældrenes bopæle eller på grund af forældrenes